

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันประชากรของประเทศไทยมีประมาณ 49 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นสตรี ร้อยละ 49.6 และเมื่อพิจารณาถึงประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน ประมาณร้อยละ 50 เป็น แรงงานสตรี จากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสตรีเป็นส่วนสำคัญของ โครงสร้างประชากรและ ดัชนีแรงงานของประเทศ และน่าจะเป็นพลังสำคัญที่ก่อให้เกิดผลเปลี่ยนแปลงในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าบทบาทและความสามารถ ของสตรีทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองยังไม่เป็นที่ยอมรับอย่าง เต็มขั้นในสังคม ปัจจุบัน โดยเฉพาะปัญหาของสตรีทางด้าน การเมืองนั้น พบว่า มีปัญหาในเรื่องทัศนคติและค่านิยม ของสตรีต่อสตรีและของสตรีต่อสังคม ได้แก่ การเลี้ยงดูและการให้โอกาสทางการศึกษาใน บุตรหญิง ขาดโอกาสที่จะฝึกการ เรียนรู้ให้เป็นผู้มีทักษะในการบริหาร และไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำในตำแหน่งบริหารสำคัญโดยทัดเทียมกับชาย

ดังนั้นในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 (2525-2529) ได้กำหนดสตรีเป็น กลุ่มเป้าหมายเพื่อการพัฒนาสังคม ทั้งนี้เป็นการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การสหประชา - ชาติที่ได้กำหนด ปี พ.ศ. 2518-2527 เป็นช่วง ทศวรรษแห่งการพัฒนาสตรี ซึ่งในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ได้กำหนดมาตรการและกลวิธีเฉพาะด้านเพื่อให้การ พัฒนาสตรีได้บรรลุตามนโยบายและแนวทางดังกล่าว มาตรการทางด้าน การเมือง การปกครอง และการสวัสดิการทุกระดับ ได้แก่ การเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมของสังคมต่อสตรี โดยส่งเสริม ให้ได้ตามมาตรฐานให้โอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษาแก่บุตรหญิงและชาย ส่งเสริมความมั่นใจความ เป็นผู้นำและทักษะในการบริหาร สนับสนุนการรวมตัวของกลุ่มเพื่อส่งเสริมให้เปลี่ยนทัศนคติ ที่ดีต่อสังคมและสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในองค์กรของหน่วยงานท้องถิ่น

✓ ใน เรื่อง ความสำคัญของข่าวลือการ เมืองที่มีต่อบทบาททางการเมืองของประชาชนนั้น ประชาชนจำเป็นต้องรับข่าวลือการ เมืองเพื่อการพัฒนาจะได้มีประสิทธิภาพที่ดี เพราะข่าวลือทางการเมืองจะมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ความกระตือรือร้นทางการเมือง และการที่ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับข่าวลือการ เมืองจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำกระบวนการทางการเมืองดำเนินไปได้โดยปกติและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการเผยแพร่ข่าวลือทางการเมืองนั้น สื่อมวลชนย่อมต้องมีบทบาทเข้ามาเกี่ยวข้อง

✓ เพราะสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศ คือ เป็นผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวลือ เกี่ยวกับการพัฒนาเป็นเครื่องมือด้านการชักจูง เพื่อโน้มน้าวการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือ เป็นผู้เล่านข่าวลือที่เป็นประโยชน์เพื่อช่วยให้ประชาชนตัดสินใจและพัฒนาความคิด ฉะนั้นในการที่จะพัฒนาบทบาทลัทธิทางการเมือง สื่อมวลชนย่อมจะต้องมีบทบาทอยู่มากต่อลัทธิที่อาจเป็นผลทางตรง หรือทางอ้อมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองหรือทัศนคติทางการเมืองของลัทธิ

การวิจัย เรื่อง การเปิดรับข่าวลือการ เมืองจากสื่อมวลชนกับพฤติกรรมทางการเมืองของลัทธิ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา (1) เพื่อทราบพฤติกรรมการเปิดรับข่าวลือการ เมืองจากสื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร) ของลัทธิ (2) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวลือการ เมืองจากสื่อมวลชนของลัทธิกับพฤติกรรมทางการเมืองของลัทธิ (3) เพื่อศึกษาปัจจัยอื่นที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองของลัทธิ ลักษณะการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้หญิงที่อยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อายุระหว่าง 12-44 ปี จำนวน 268 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Probability Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนต่างๆของกลุ่มตัวอย่าง และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยวิธีการ Pearson Product Moment

ผลที่ได้จากการวิจัย

ลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 21-25 ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายหรือ ปกศ.ต้น หรือ ปวช. รายได้อยู่ในระดับปานกลาง และอาชีพได้แก่ รับจ้าง และพบว่าสตรีกลุ่มที่มีการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนมากที่สุดคือ สตรีกลุ่มอายุ 41-44 ปี การศึกษาในระดับที่ไม่ได้ศึกษามากเลยถึง ป.4 มีรายได้น้อยและมีอาชีพแม่บ้าน

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1. สตรีที่อยู่ในกลุ่มการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความบ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวสารการเมืองแตกต่างกัน โดยที่สตรีกลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารการเมืองสูงกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลายและสูงกว่าขึ้นไป และกลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารสูงกว่ากลุ่มอาชีพรับจ้าง และนอกจากนี้ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ส่วนสตรีที่อยู่ในกลุ่มอายุและรายได้ที่ต่างกัน มีความบ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวสารการเมืองไม่แตกต่างกัน

2. สตรีที่อยู่ในกลุ่มอายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการใช้สื่อในการเปิดรับข่าวสารการเมืองในจำนวนที่แตกต่างกัน โดยที่กลุ่ม 12-20 ปี ใช้สื่อในการเปิดรับข่าวสารการเมืองมากกว่าประเภทว่ากลุ่ม 41-44 ปี กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายใช้สื่อในการเปิดรับข่าวสารการเมืองน้อยประเภทว่ากลุ่มระดับการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลายและสูงกว่าขึ้นไป และกลุ่มอาชีพรับราชการใช้สื่อในการเปิดรับข่าวสารการเมืองมากกว่ากลุ่มอาชีพรับจ้างและพาณิชยกรรม และนอกจากนี้ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ส่วนสตรีที่อยู่ในกลุ่มรายได้ต่างกันใช้สื่อในการเปิดรับข่าวสารการเมืองในจำนวนที่ไม่แตกต่างกัน

3. ความบ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมทางด้านการเมืองในเรื่องของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมทางการเมืองในเรื่องของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม

4. อายุ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมของด้านการเมืองในเรื่องของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมทางการเมืองในเรื่องของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม

5. การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมทางการเมืองในเรื่องของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมทางการเมืองในเรื่องของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม

6. การสื่อสารระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมทางการเมืองในเรื่องของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องของการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม

และการเปิดรับข่าวลือการเมืองจากสื่อมวลชนของสตรีกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สตรีกลุ่มที่มีการเปิดรับข่าวลือการเมืองจากสื่อมวลชนมากที่สุด คือสตรีกลุ่มอายุ 41-44 ปี การศึกษาในระดับไม่ได้ศึกษาเลยถึง ป.4 มีรายได้ต่ำ และไม่มีอาชีพแม่บ้าน

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความบ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวลือการเมือง จำแนกตามอายุ การศึกษา รายได้และอาชีพ พบว่า การศึกษาและอาชีพเท่านั้นที่มีความแตกต่างในความบ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวลือการเมือง (ตารางที่ 6 ภาคผนวก)

และการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างการเลือกเปิดรับข่าวลือการเมืองจากสื่อแต่ละประเภทจำแนกตาม อายุ การศึกษา รายได้และอาชีพ พบว่า อายุ การศึกษาและอาชีพ มีความแตกต่างในการเลือกเปิดรับข่าวลือการเมืองจากสื่อแต่ละประเภท ยกเว้นรายได้เท่านั้น (ตารางที่ 7 ภาคผนวก)

จึงเป็นการยืนยันลุ่มมูติฐานในบางส่วน ทั้งนี้โดยส่วนรวมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง เปิดรับสื่อมวลชนแล้วสอดคล้องกับที่ Rogers และ Svenning ได้ทำการศึกษาไว้ว่า การศึกษา อายุและสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลต่าง ๆ ทำให้มีความแตกต่างในการเปิดรับสื่อมวลชนของบุคคลนั้น ๆ อันจะส่งผลไปถึงความรู้เรื่องข่าวลือการเมืองของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวลือการเมือง การศึกษา และการสื่อสารระหว่างบุคคล กับพฤติกรรมทางการเมืองนั้น พบว่า อายุ และการสื่อสารระหว่างบุคคลเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเมืองในลุ่มนทางการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่อายุและการสื่อสารระหว่างบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และความบ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวลือการเมืองกับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม (ตารางที่ 4.9)

ทั้งนี้เป็นการสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ในบางส่วน ที่ว่าข่าวลือทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของคนไทยในด้านต่าง ๆ กล่าวคือคนที่มีความรู้

การเมืองสูงมีแนวโน้มที่จะเข้าสังกัดกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงความสนใจในการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งและเป็นการสอดคล้องกับแนวความคิดของ Lerner ที่ว่า ถ้ามีการเปิดรับสื่อมวลชนมากขึ้นจะกระตุ้นในความสนใจและเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองมากขึ้น

ข้อสังเกต

ในการพัฒนากิจกรรมและบทบาทสตรีนั้นมีด้วยกันหลายด้าน ได้แก่ด้านแรงงาน การศึกษา สุขภาพอนามัย และการเมือง จากการศึกษาในเรื่องนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับการพัฒนาสตรีทางด้านการเมืองเท่านั้น แต่อันที่จริงแล้ว สื่อมวลชนได้เข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาสตรีในด้านอื่น ๆ ด้วย จึงควรที่จะทำการศึกษาริ้วยต่อไป

เนื่องจากเป็นการศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลนคร เชียงใหม่ สตรีกลุ่มเป้าหมายนี้อาจมีความแตกต่างไปจากสตรีในที่อื่น จึงควรที่จะทำการศึกษาเปรียบเทียบกับระหว่างสตรีในเขตต่าง ๆ อันจะเป็นแนวทางในการใช้สื่อมวลชนเพื่อช่วยในการพัฒนาสตรีให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

และผลจากการวิจัยทำให้ได้ทราบว่ากลุ่มสตรีได้มีพฤติกรรมทางการเมือง เปิดรับข่าวสาร การเมือง และพฤติกรรมทางการเมืองเป็นอย่างไร เมื่อจำแนกตามภูมิภาค แบ่งกลุ่มต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยนำมาตั้งสมมติฐานและพิสูจน์ผลออกมา จะเห็นได้ว่า กลุ่มที่มีความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสาร การเมืองมากที่สุดคือ กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย อาชีพหลักช่วยกรรม จึงเป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาต่อไปว่าสตรีในกลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มในการพัฒนาบทบาทสตรีได้ง่าย เพราะมีความสนใจข่าวสาร การเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น

และกลุ่มที่มีการใช้สื่อจำนวนมากประเภทในการเปิดรับข่าวสาร การเมือง ได้แก่กลุ่มอายุ 12-20 ปี กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมปลาย และกลุ่มอาชีพรับราชการ เมื่อได้ทำการศึกษาเฉพาะสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร นับได้ว่า สิ่งทั้ง 4 ประเภทอยู่ในความสนใจและเป็นที่ยอมรับข่าวสาร การเมืองไปยังกลุ่มดังกล่าวได้มาก จึงควรใช้เป็นแนวทางในการที่จะใช้สื่อเผยแพร่ข่าวสาร ในด้านอื่นต่อไปด้วยสำหรับกลุ่มสตรีของไทย